

PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA W OPOLU

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Przedmiot główny:

OBÓJ

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

Cykl 4-letni

Opracowała: mgr Katarzyna Blicharska-Wczasek

Opracowane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego

Dz.U. z 2023 r., poz. 1754

Opole 2023

CELE KSZTAŁCENIA

1. Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – oboju.
2. Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.
3. Prezentacja publiczna.
4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

TREŚCI NAUCZANIA I KRYTERIA WERYFIKACJI

1 Przyswojenie wiedzy z zakresu instrumentu głównego – oboju.

1) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy;

Uczeń

- określa warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;
- omawia czynniki wpływające na bezpieczeństwo.

2) historia instrumentu i wiedza w zakresie literatury przedmiotu;

Uczeń

- omawia w zarysie historię oboju i jego odmiany;
- wymienia reprezentatywne utwory obojowe oraz ich kompozytorów z różnych epok;
- wymienia wybitnych oboistów o znaczącym dorobku artystycznym.

3) budowa i pielęgnacja instrumentu;

Uczeń

- nazywa elementy budowy oboju, wyjaśnia sposób składania tych elementów oraz określa zasady jego pielęgnacji;
- orientuje się w problematyce dotyczącej budowy i higieny stroików obojowych;
- określa podstawowe parametry stroika.

4) technika wykonawcza.

Uczeń

- omawia warsztat wykonawczy, w tym budowę aparatu oddechowego oraz jego rolę w grze na oboju;
- opisuje możliwości techniczne instrumentu;
- wskazuje podstawowe czynniki mające wpływ na intonację.

2 Wykształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

1) aparat gry;

Uczeń

- prezentuje poprawny aparat gry, w tym technikę oddechową i technikę zadęcia;
- kontroluje prawidłową postawę, ułożenie rąk i palców podczas gry.

2) technika gry;

Uczeń

- stosuje różne sposoby efektywnego przygotowania do gry;
- posługuje się różnorodnymi technikami artykulacyjnymi, dynamiką, agogiką oraz potrafi modulować barwę dźwięku z zachowaniem prawidłowej intonacji;

- dysponuje biegłością techniczną pozwalającą na swobodne wykonywanie utworów;
- dysponuje prawidłową emisją dźwięku.

3) interpretacja;

Uczeń

- interpretuje utwory zgodnie ze stylem danej epoki i ich budową formalną pod kierunkiem nauczyciela;
- wykazuje się w grze muzykalnością i wrażliwością artystyczną.

4) specjalistyczna terminologia, notacja muzyczna;

Uczeń

- posługuje się specjalistyczną terminologią;
- realizuje zasady notacji muzycznej;
- czyta nuty a vista.

5) samodzielna praca;

Uczeń

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;
- realizuje proces ćwiczenia poszczególnych elementów warsztatu według wskazówek nauczyciela;
- kontroluje własną grę podczas ćwiczenia;
- potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
- stosuje w działaniach praktycznych wiedzę z zakresu przedmiotów teoretycznych;
- stosuje różne sposoby zapamiętywania tekstu nutowego;
- korzysta z narzędzi pomocnych w ćwiczeniu;
- planuje i organizuje systematyczną pracę.

6) współpraca.

Uczeń

- realizuje zadania artystyczne w grze z innymi uczniami lub nauczycielem;
- dostosowuje sposób gry do składu i aparatu wykonawczego, charakteru utworu oraz roli wykonywanej partii;
- współpracuje z akompaniatorem;
- prawidłowo intonuje dźwięk a1 w celu nastrojenia zespołu kameralnego lub orkiestry.

3. Prezentacja publiczna.

1) praktyka estradowa;

Uczeń

- koncentruje się podczas występu;
- opanowuje treść;
- stosuje zasady poprawnego zachowania podczas publicznej prezentacji;
- wykonuje z pamięci część utworów ze swojego repertuaru.

2) prezentacja w mediach cyfrowych.

Uczeń

- korzysta z technologii informacyjnej i komunikacyjnej w realizacji zadań artystycznych;
- obsługuje sprzęt elektroniczny umożliwiający rejestrację swojej gry.

4. Funkcjonowanie w środowisku artystycznym.

1) rozwój artystyczny i zawodowy;

Uczeń

- analizuje własne kompetencje;
- aktualizuje swoją wiedzę i rozwija umiejętności;
- wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności;
- dokumentuje i archiwizuje własne dokonania twórcze;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym.

2) etyka zawodowa.

Uczeń

- przestrzega zasad etycznych oraz utrzymuje właściwe relacje w środowisku;
- przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania artystyczne.

Kl.I

Okres I

- zapoznanie ucznia z budową instrumentu oraz sposobami konserwacji,
- omówienie zasad gry na oboju,
- oddech na instrumencie dętym – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia,
- wydobywanie dźwięku na stroiku – prawidłowe ułożenie stroika,
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na oboju – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją,
- wydobywanie podstawowych dźwięków,
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu,
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia,
- wykonanie gam i pasaży majorowych w tonacjach do 3 znaków przykluczowych granych całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami w obrębie skali c^1-c^3 , w wolnym tempie, z pamięci.
- granie łatwych duetów.
- wykonanie do 8 etiud lub ćwiczeń technicznych.
- wykonanie do 3 krótkich utworów z fortepianem lub bez akompaniamentu.
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Okres II

- oddech na instrumencie dętym – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę możliwości ucznia,
- prawidłowe ułożenie stroika,

- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na oboju – ćwiczenia przed lustrem połączone z autoobserwacją,
- wydobywanie podstawowych dźwięków,
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu,
- krótkie autorskie ćwiczenia dostosowane do indywidualnych możliwości ucznia,
- wykonanie gam i pasaży majorowych w tonacjach do 3 znaków przykluczowych granych całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami w obrębie skali c^1-c^3 , w wolnym tempie, z pamięci.
- granie łatwych duetów.
- wykonanie do 8 etiud lub ćwiczeń technicznych.
- wykonanie do 3 krótkich utworów z fortepianem lub bez akompaniamentu.
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Przesłuchanie końcoworoczne – nieobowiązkowe.

Wykonanie:

- przygotowanej gamy i pasażu majorowego non legato, legato, wybranej z tonacji do 3 znaków przykluczowych,
- dwóch ćwiczeń lub etiud zawierających różne problemy techniczne,
- utworu solowego z pamięci np. miniatura, wybrana część formy cyklicznej - z towarzyszeniem fortepianu lub bez akompaniamentu.

Kl. II

Okres I

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza
- zadęcie i artykulacja
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce i gardło
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia gamowe
- artykulacja – legato i non legato
- wykonanie gam i pasaży majorowych w tonacjach do 3 znaków przykluczowych z zastosowaniem różnych układów metrycznych.
- Granie gam minorowych harmonicznym i melodycznym do 3 znaków przykluczowych w obrębie skali $b-d^3$ non legato, legato w tempie umiarkowanym.

- Gamy majorowe w pochodach tercjowych.
- - wykonanie do 8 etiud zawierające różne problemy techniczne.
- - wykonanie duetów.
- - granie do 3 krótkich utworów solowych z akompaniamentem lub solo.
- - jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy itp.)

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- przygotowanych gam-majorowej i minorowej harmonicznnej i melodycznej oraz pasaży,tercji w tonacjach określonych w „wymaganiach edukacyjnych”, w tempie umiarkowanym,
- dwóch etiud lub ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,

Część repertuarowa:

- utworu solowego z pamięci np. miniatura, wybrana część formy cyklicznej - z towarzyszeniem fortepianu lub bez akompaniamentu.

Okres II

- dalsza praca nad oddechem – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza
- zadęcie i artykulacja
- postawa – ćwiczenia rozluźniające ręce i gardło
- kolejne, bardziej zaawansowane ćwiczenia gamowe
- artykulacja – legato i non legato
- wykonanie gam i pasaży majorowych w tonacjach do 3 znaków przykluczowych z zastosowaniem różnych układów metrycznych.
- Granie gam minorowych harmonicznnych i melodycznych do 3 znaków przykluczowych w obrębie skali b-d³ non legato, legato w tempie umiarkowanym.
- Gamy majorowe w pochodach tercjowych.
- wykonanie do 8 etiud zawierające różne problemy techniczne.
- wykonanie duetów.
- granie do 3 krótkich utworów solowych z akompaniamentem lub solo.
- jeden występ publiczny w semestrze (konkurs techniczny, popis klasowy itp.)

Przesłuchanie techniczne:

- przygotowanych gam-majorowej i minorowej harmonicznej i melodycznej oraz pasaży, tercji w tonacjach określonych w „wymaganiach edukacyjnych”, w tempie umiarkowanym,
- dwóch etiud lub ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,

Program egzaminu promocyjnego:

- utwór solowy np. miniatura, wybrana część formy cyklicznej - z towarzyszeniem fortepianu lub bez akompaniamentu - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Kl. III

Okres I

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia,
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobywania dźwięku – ćwiczenia na stroiku (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ rąk,
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- czytanie a vista (ćwiczenia)
- wykonanie gam i pasaży majorowych oraz minorowych do 4 znaków przykluczowych w obrębie skali b-f³ z zastosowaniem różnej artykulacji i dynamiki oraz różnych układów metrorymicznych w tempie umiarkowanym.
- Granie gam w pochodach tercjowych.
- Granie gam minorowych harmonicznych i melodycznych.
- wykonywanie ćwiczeń technicznych ułatwiających pokonanie problemów zawartych w przerabianych etiudach, wybranych z materiału „szkół” lub ułożonych przez pedagoga, tzw. „wprawek technicznych”.
- do 8 ćwiczeń (w tym etiudy)
- granie duetów
- rozwijanie muzykalności

- utwory solowe: do 3 mniejszych z akompaniamentem lub jeden większy minimum 2 części (sonatina, sonata, suita, wariacje).
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

- przygotowanj gamy majorowea i minorowa - harmoniczna i melodyczna oraz pasaży, w tempie umiarkowanym,
- gamy majorowej w układzie tercjowym,
- dwóch etiud lub ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,

Część repertuarowa:

- dwa drobne utwory z akompaniamentem lub solo lub jednego cyklicznego-minimum 1 część oraz utwór dowolny- utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II

- oddech, zadęcie, postawa – ćwiczenia,
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięku – ćwiczenia na stroiku (bez instrumentu), „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ rąk,
- rozszerzanie możliwości dynamicznych
- czytanie a vista (ćwiczenia)
- wykonanie gam i pasaży majorowych oraz minorowych do 4 znaków przykluczowych w obrębie skali b-f³ z zastosowaniem różnej artykulacji i dynamiki oraz różnych układów metrymicznych w tempie umiarkowanym.
- Granie gam w pochodach tercjowych.
- Granie gam minorowych harmonicznych i melodycznych.
- wykonywanie ćwiczeń technicznych ułatwiających pokonanie problemów zawartych w przerabianych etiudach, wybranych z materiału „szkół” lub ułożonych przez pedagoga, tzw. „wprawek technicznych”.
- do 8 ćwiczeń (w tym etiudy)
- granie duetów

- rozwijanie muzykalności
- utwory solowe: do 3 mniejszych z akompaniamentem lub jeden większy minimum 2 części (sonatina, sonata, suita, wariacje).
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Przesłuchanie techniczne:

Wykonanie:

-przygotowanej gamy majorowej, gamy minorowej harmoniczej i melodycznej oraz pasaży w tempie umiarkowanym,

-gamy majorowej w układzie tercjowym,

-dwóch etiud lub ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,

Program egzaminu promocyjnego:

Wykonanie:

dwóch drobnych utworów z akompaniamentem lub solo lub jednego cyklicznego-minimum 1 część oraz utwór dowolny- utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.. Z pamięci utwór dowolny lub minimum jedna część formy cyklicznej.

Kl. IV

Okres I

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – do 8 etiud lub ćwiczeń
- wykonywanie ćwiczeń technicznych ułatwiających pokonanie problemów zawartych w przerabianych etiudach, wybranych z materiału „szkół” lub ułożonych przez pedagoga, tzw. „wprawek technicznych”.

- wykonanie gam i pasaży majorowych oraz minorowych w obrębie skali b-f³ z zastosowaniem różnej artykulacji i dynamiki oraz różnych układów metrorymicznych w tempie umiarkowanym, szybkim.
- Gamy w pochodach tercjowych..
- Granie gam minorowych harmoniczných i melodycznych.
- rozwijanie muzykalności
- gra a vista.
- utwory solowe: np. koncert, sonata, sonatina, miniatura, wariacje itp. (min. 2 części).
- duety lub formy zespołowe
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Program przesłuchania śródrocznego:

Część techniczna:

Wykonanie:

- przygotowanej gamy majorowej, gamy minorowej harmoniczných i melodycznej oraz pasaży w tempie umiarkowanym,
- gamy majorowej w układzie tercjowym,
- dwóch etiud lub ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,

Część repertuarowa:

Wykonanie:

- dwóch drobnych utworów z akompaniamentem lub solo lub jednego cyklicznego - minimum 1 część oraz utwór dowolny - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.

Okres II

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwa), emisja dźwięku,
- dalsze rozwijanie techniki gry na instrumencie – do 8 etiud lub ćwiczeń

- wykonywanie ćwiczeń technicznych ułatwiających pokonanie problemów zawartych w przerabianych etiudach, wybranych z materiału „szkół” lub ułożonych przez pedagoga, tzw. „wprawek technicznych”.
- wykonanie gam i pasaży majorowych oraz minorowych w obrębie skali b-f³ z zastosowaniem różnej artykulacji i dynamiki oraz różnych układów metrymicznych w tempie umiarkowanym, szybkim.
- Gamy w pochodach tercjowych..
- Granie gam minorowych harmonicznych i melodycznych.
- rozwijanie muzykalności
- gra a vista.
- utwory solowe: np. koncert, sonata, sonatina, miniatura, wariacje itp.(min.2 części)
- duety lub formy zespołowe
- wystąpienie przynajmniej raz w semestrze na audycji lub koncercie szkolnym.

Przesłuchanie techniczne:

Poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej. Gra a vista.

Program egzaminu końcowego:

Wykonanie:

jednego utworu cyklicznego (min. 2 części) i utwór dowolny lub dwóch dowolnych z akompaniamentem lub solo - utwór lub fragment utworu do realizacji z pamięci dostosowany do indywidualnych możliwości pamięciowych ucznia.